

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGZADASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Képviselői közgyűlés.

November 14-én községi képviselőtestületünk közgyűlést tartott.

Első tárgya volt a tanyai iskolák ügye. Olvasatott a közigazgatási bizottság 1217. számú határozata, melylyel vonatkozva a képviselőtestület f. évi 121. számú határozatára utasítatik Szarvas, hogy a köteles községi iskolák felállítására szükséges összegek beszerzése céljából, ha iskolai alappal nem birna, vagy egyéb iskolai jövedelmek rendelkezésre nem állának — az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 44 §-ában gyökerező és 1891 évi április hó 8-án 1531 szám alatt kelt és elvi jelentőséggel bíró vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri rendeletnek megfelelően felekezeti népoktatás részére, a község által eddig nyújtott segélyt beszüntetve, azt a szükséges tanyai iskolák felállítására és fentartására fordítsa — amennyiben pedig az összeg elégtelen — a hiányt pótolja a községi törzsvagyon jövedelmeiből, esetleg a törvényes alakítások betartása mellett vesse ki a szükséges községi pótdólt.

Egyidejűleg utasított a község, hogy a felállítandó tanyai iskolák terv- és költségvetéseit és a tanítók javadalmazására vonatkozó jegyzőkönyveket 30 nap alatt terjessze fel a kir. tanfelügyelőhöz.

Tekintetbe véve, miszerint a felekezeti egyházaknak az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 11 §-a szerint joguk van népiskolák felállítására és fentartására — tekintetbe véve, miszerint a szarvasi ág. ev. hitfelekezet a községben lévő

nagyszámú népiskoláin kívül, a tanyákon hosszú évek sora óta már tényleg 9 népiskolát tart fenn, nehogy, azon mindenkép elkerülendő eset állhasson elő, hogy a felekezeti egyházak iskola felállítási jogokkal élve — a tárgyalás alatti vármegyei közigazgatási bizottsági határozat értelmében a község által felállított tanyai népiskolák mellé felekezeti tanyai paralel iskolákat állítván fel, a tetemes költséggel felépített községi iskolák üresen maradjanak, mindenek előtt jelen határozat áttétele mellett felhívandók az ág. ev. és a róm. kath. egyházak hatóságai nyilatkozattételre aziránt, hogy hajlandók-e még a folyó tanévben a határban szükséges tanyai iskolákat Rózsáson, Kákán és Kondorosi határ részben a törvényes kellékek szem előtt tartása mellett felépíteni és fentartani.

A képviselőtestület f. évi 106 és 122 számú határozatai értelmében tárgyalatott a szarvasi ág. ev. egyház presbitériumának azon kérelme, melyben az általa fentartott és a szükséghez képest általa ezután felállítandó tanyai iskolák fentartásához egyenként 300–300 frt évi segélyt kér a község részéről megszavaztatni.

A képviselőtestület sajnálattal jelenti ki, miszerint az ág. ev. egyház fentjelzett kívánságához nem járulhat hozzá, mert hozzájárulás esetében a község kénytelen lenne a többi hitfelekezetek iskoláit is az 1868. évi XXXVIII. t. cz. értelmében aránylag javadalmazni, mi a község évi költség előirányzatát s ez által a községi adót tetemesen növelni s ezen adóemelkedés terhét a legnagyobb részben az ág. ev. lakosság viselné a nélkül, hogy a község által felállított iskolák igazgatására a legcsekélyebb befolyást gyakorolhatná.

Olvasatott az alispán 18518 számú f. évi rendelete, mely szerint az 1896. évben befolyó ebadó összegek, az erre vonatkozó vármegyei szabályrendelet 21 §-a értelmében használandók fel, s eziránt a képviselőtestület hozandó javaslataival határozatot hozzon.

Tekintettel arra, miszerint a gyepmesteri telep felállítására költségeit a községi pénztár előlegezte, tekintetbe véve, miszerint a községi pénztár ugy az 1895. valamint a f. évben is a sertésvész — száj és körömfájás terjedésének megakadályozására felfogadott határőrök fizetését is fedezte — az ebadó összegek mindenek előtt ezen előlegek visszatérítésére, azontul pedig a községi gyepmester járulékainak fedezésére.

Következett ezután a községi közdüloutak megállapítása ;
Ilyenekül megállapítottak : 1. A gyomai-út, a csabacsüdi és endrődi határt összekötő-út (11.1 kilométer) 2. Décs ugarszélli határút, a csabai úti műutat, az endrődi törvényhatósági úttal összekötő-út (6.2). 3. Az orosházi útból a kákai pusztaszéléig vezető-út a Kondacs tanya alatt. 4. Az északi szénáskertbe vezető-út a halásztelki pusztáig. 5. Délkeleti szénáskertbe vezető-út (10.75). 6. A községi vágóhidhoz vezető-út. 7. Az izraelita temetőbe vezető-út (0.5).

Utasított a tanács, hogy ezen meghatározott községi közdülő utakról szakközvege által a vázlatrajzot készíttesse el s a bekívánt minta szerinti kimutatással együtt terjessze a felsőbb hatósághoz.

TÁRCSA.

ŐSZI DAL.

Őszi levél megváltik az ágtól :
Eltemetem magam a világtól.
Fehér tanya hívogat a rónán,
Ott töltöm el minden napom, óráim.

Tanyám előtt hervadozó hársak.
Azok közé jól illem én társnak ;
Mint a fának ha lehullt az éke :
Tavaszonnak, nyaramnak is vége !

Jártam gyepén szép tavaszi tájnak ;
Ért vihara nem egyszer, a nyárnak,
Most, hogy eltűnt a sok hűvő álom :
Éltem őszén pihenőre vágyom.

Itt élek majd ; nem városi zajban ;
Gyümölcsfákat növelek az aljban ;
Fakadásán örülök a rügynek.
Kedvesebb ez, mint harcza közügynek !

Kertem alatt fut a Körös árja ;
Szőlőm tövét fakadó viz járja.
Van is elég Istenáldás rajta ;
Nem él itt meg fillokszerafafta.

Szép időben, ha járok a gáton
Négy falnak tornya hegyét látom.
Gát tövében nyárfaerdő sárgul,
Regét sutlog a mulandósággrul.

Szép ez a táj, réje virul dusan ;
Árterében fűzfalomb ing busan ;
Tanyája ez sok repülő vadnak,
Milyen másutt alig van már magnak.

Szüret után, őszi verőfényben
Borogatok ősi karosszékben
S nézem a mint a faárnyak uyulnak,
Míg a rónán pásztortűzek gyulnak.

Pásztortűznél pórmenyecskék, lánykák
Szomszédlánynán a tengerit hántják ;
Bus nóta kél a lányok ajkáról
Virág Lidi szomorú sorsáról.

Kihal a tűz, elhangzik az ének.
Én is megyek kis lakomba térek,
Hol enyéim, kiket szívem kedvell :
Átölelnék igaz szeretettel.

Magasabbra nem vágyom én innen !
Balgaság von' szebb világban hinnen.
Itt a róna tele költészettel,
Régi bája még nem enyészett el.

Itt élek én ; nem városi zajban ;
Gyümölcsfákat növelek az aljban.
És ha erőm hanyatlak a korral :
Vegyüljek el csöndesen a porral.

Halásztelki.

Fővárosi levél.

Tisztelt Szerkesztő úr !

Befejeződtek a választások s én visszatértem a mi kedves fő- és székvárosunkba, hogy kipihenjem azon izgalommalteljes fáradságokat, melyeket vidéki korteskedésem alkalmával átéltem.

Szarvason létemkor megígértette velem Szerkesztő úr, hogy ha időm engedi, meg fogom Önt keresni néhány eredeti újdonsággal, olyan újdonsággal, amely b. lapja olvasóközönségét is érdekelné fogja némileg.

Hát ennek az ígéretemnek óhajtok eleget tenni, amidőn most Szerkesztő úrhoz intézem soraimat.

Mint afféle magasabb körökben forgolódo egyénröl fel is tehető, elgondolhatják kedves szarvasi ismerőseim, hogy érdeklődöm emo magasabb körök irányzó eszméi iránt s amennyire tölem telik, magam is segítem gyenge erőmhöz képest némely életrevaló eszmének megtestesítését.

Hát a választások szerencsés befejezése után több ilyen életrevaló eszme megtestesítésének kérdése merült fel ez intéző körökben. S ez eszmék között nem utolsó helyet foglalnak el azok a jutalmazások, melyeket a magas kormány épen azon városoknak helyezett

A rendőrség fizetés felemelése ügyében a képviselő testület egyhangúlag kijelenti, miszerint a községi rendőröknek a szervezési szabályrendeletben fejenként megállapított évi 180 forint közpénzfizetése és teljes ruhailletménye a helyi viszonyokhoz mérten oly fizetés, melyből tisztességes megélhetésük biztosítva van.

A község feles számmal szegődte az eddigi fizetés mellett rendőrségi szolgálatba arra teljesen alkalmas egyéneket és mert a kért fizetési felmelés a községi kiadásokat évi 960 forinttal emelné, ennélfogva a község a rendőrség fizetését nem emeli fel.

Ezekután felolvastattott a törvényhatósági bizottság f. évi 849. 569. 570 és 597. számú határozata, melylyel jóváhagyatott a Sas-vendéglőnek ipar-kereskedelmi iskolává való átalakítása, a takarékpénztárral kötött és a kisajátított Podany-féle házra vonatkozó szerződések, az ezredéves ünnepélyre vonatkozó közgyűlési határozat.

Az 1897. évi közkölttség, kórházpoldai költség, közművelődési alap költség és közmunka költségelirányzatokat valamint az 1895 évi zárszámadásokat a megye jóváhagyván, azok irattárba tételre határozattak.

Olvastattott a törvényhatósági bizottságának f. évi 852. hgy. számú rendelete, melylyel az Árpád-szálló bérbeadására vonatkozó, Dezsőfi Józseffel kötött bérszerződés megerősített és jóváhagyatott. Tudomásul vétetik Ezzel a közgyűlés berekesztetett.

Csak szeretni!

Egyszer-máskor szükség van arra, hogy társadalmi életünk működése felett általános szempontból egy kis elmefuttatást tartsunk. — Ennek ugyanis látszólagos pozitív eredménye nincs — éppen azért, mert általánosságban mozog: de tényleg van eredménye — annyi mindenesetre, hogy társadalmunk gondolkodni szerető részének elmélkedésre, elmélkedésének irányítására van legalább némi befolyással. Így gondolkozva, azt hisszük, nem teszünk felesleges dolgot, ha néha-néha a specialis helyi ügyek tárgyalása mellett az általánosabb társadalmi kérdések felett való elmélkedésekkel is szolgálunk olvasóinknak.

E helyen is egy ilyen általános kérdés felett szándékozunk elmélkedni.

kilátásba, amelyek eddigi ellenzéki szerepléseket feladva, kormányemberét választották meg képviselőnek.

Hogy ezek között Szarvas nemes városa is ott van, tudjuk mindnyájan.

Számítottak-e Önök jutalomra, midőn a kormányparti jelölte segítette a megérdemelt diadalra, nem tudom. Én úgy tudom, — legalább két heti ott időzése alatt egy áva czélzást nem hallottam róla, — hogy nem számítottak semminemű jutalomra.

Annál kellemesebb lesz tehát talán mindnyájukra azon, eddigelő titkolt szándéknak tudtuladása, hogy az Önök városa sem marad ki a jutalmazandók közül.

Persze fölzúdul a kérdés öröme, midőn Önök ezt tölem elolvassák. Szinte hallom a kérdéseket: mi lesz a jutalom? Óh mondja gyorsan! siessen! hiszen anynyi mindenre volna szükségünk! Lesz aki találgatja: — biztosan villanyvilágítást kapunk; vagy — aszfaltot; vagy — törvényszéket és Isten tudja mi mindent!!

Hogy ilyen kérdézősködéseknek és találgatásoknak elejét vegyem, előre mondhatom, hogy Önök nem kapnak villanyvilágítást — nem azért, mert a magas kormány nézete szerint villanyvilágítás csak tisztességesen aszfaltozott városba való, aszfaltot pedig Önöknek nem sokkal van több a Zerushán! — De nem kapnak Önök aszfaltot sem, mert ahhoz villanyvilágítás is kellene, kettőt pedig Önöknek a kormány nem adhat; ezt Szathmár fogja kapni!

No de talán törvényszéket kapunk, fogják Önök kérdezni?... Hát ezt sem fogják kapni, mert ezt a magas kormány Csabának ígérte!

Sokszor hallhatjuk azt a fájdalmas sóhajtást: társadalmi életünk beteg! — És e sóhajtásnak — s az már valóban fájó — igazán van alapja. Mert mai társadalmi életünket a vagyon, vagy a társadalmi állás szerinti kizárólagosság jellemzi. Ez pedig nem fejlődés, hanem határozott visszaesés. A fálásfalakat, melyek az egyes társadalmi osztályok között, sőt néha egyes egyének között is voltak, vagy annak, nem építeni, de rombolni kellene. Ez a természetes és egészséges fejlődésnek a követelménye.

A kik aztán e beteges állapot miatt felsohajtognak, legtöbbszörre úgy vélekednek, hogy e betegségnek alapoka az, hogy kihalófélben van az emberek lelkéből az az idealizmus, mely egyedül képes üdvöset és nemeset eredményezni. A kik így gondolkoznak, azok mindenesetre jó úton haladnak, de megállunk az alap-ok keresésében itt még nem lehet, mert az idealizmus-hiány is csak okozat. Az ok más.

Azt hiszem, az alap-oknak inkább nevezhető az, hogy az emberek nem akarnak olyan életet élni, amilyen egyedül nevezhető emberi életnek, melyet a szeretet hat át, melynek nyilvánulása első sorban s legfőképpen a szeretet.

Igen, igen! nincs az emberekben szeretet. Ritka az oly ember, kiről elmondhatjuk: ez a szívnek és léleknek embere. Az érdek az, mely a mai társadalmi életnek mozgató ereje. Ahol látni vélünk is szeretetet, az sem más tulajdonképpen, mint az érdeknek szép alakban való nyilvánulása.

S az érdeknek ilyen mértékű működése társadalmi életünkben emelni főlebb-főlebb, napról-napra az egyes osztályok, sőt néha az egyes egyének között is a válaszfalakat — S a mint ezek emelkednek, olyan arányban harapódzik el a társadalom betegsége is. Az egyik részén a nagyzsból eredő kicsinylés, a másik részen ennek természetes következménye, a bizalmatlanság rombolja le a boldogságot, melynek helyébe beköltözik a fájdalmas sóhajtózás.

Hol van az a szép kor, melyre „a mai elkorcsosult világ csak szemé könyfátyolon át“ tekinthet?! Bizony, ha látunk nagy ritkán egy-egy öreget, kit abból a korból itt hagyott még közöttünk a gondviselés mutatóul, ki ma-

De ezek daczára távol legyen Önöktől a kétségbeesés és a csalódásnak keserű érzése.

Nem fognak csalódnai, kapnak olyasmit, amilyen kormányadomány nem létezik eddigelő semmiféle statisztikában.

Nem esigázom a maximumra kíváncsiságukat, csak annyit engedjenek még előrebocsátanom, hogy ez az adomány különösen az... az ifjú... hölgyeket érdekli.

Igen, aranyos szarvasi hölgyeim, Kegyeteket kell, hogy érdekelje legjobban, midőn megsúgom, hogy Szarvas azon szerencsés város, mely ki van szemelve kormányjutalmazás fejében arra, hogy felállítsák benne a legeslegújabb fajtájú iskola, az — — — agglégények iskolája!!

„Hála Istennek!“ — fogják Önök rebegni Hölgyeim, „csak hogy valahára ránk vetette szemét a magas kormány!“

Amit azonban rögtön korrigálnom kell és pedig oda, hogy ne Istennek, hanem nekem adjanak érte hálát.

Furcsának tetszik talán a korrigálás?? Pedig úgy van! Nekem, csak nekem tartoznak hálával.

Mert higgyék el, soha a magas kormánynak eszébe nem jutott volna ilyenmő iskola felállítása, nem még tán égi atyánknak sem, ha én nem tartózkodom korthivatalomnál fogva Szarvason két héttig.

S tudják-e Önök, mitéle rendkívüli eset történt én velem Szarvason, hogy ily rendkívüli intézményhez, mint a milyen az „agglégények iskolája“ — adtam meg az eszmét a magas kormánynak?

Megmondom: az a rendkívüli eset történt velem, hogy mikor két heti ott tartózkodásom alatt harmadszor

gas kora daczára is tud ifjú módon örülni még a csekélységnek is, tud lelkesedni még szenvedése idején is, tud e szerint szeretni nagyon és így tud boldoglenni s boldogítani s szemünk könnyel telik meg — magunk sem tudjuk: örömmünkben-e, vagy fájdalmunkban — és az jut eszünkbe, hogy a tele tudással megrakott fej hasztalan semmi, ha üres a szív, ha sivár a lélek. De szeretni nagyon tudó szív, az érzellemmel teljes lélek pótolja még atudás hiányát is.

Társadalmunk beteg. E betegségnek gyógyszerere nem lehet más, mint a szeretet. S a helyett, hogy sóhajtozzunk a társadalom betegsége felett, igyekezzünk inkább alkalmat szerezni a betegség gyógyítására, a szeretet eszméjének való megnyerésére. Törekedjünk arra, hogy tanuljon meg minden ember élni, s akarjon minden embert nagyon szeretni, mert a társadalmi osztályok között levő s folyton emelkedő válaszfalak csak akkor fognak leomlani s csak így foghat a betegség megszűnni s helyébe a megelégedés és boldogság belépni. Igen, igen! tanulj, emberi életet élni! Szeress, szeress nagyon! Ez a bizalomnak az alapja, a bizalom pedig a boldogságé.

Ujdonságok.

Személyi hir. Gróf Csáky Albin városunk országgyűlési képviselője f. hó 19-én városunkba érkezett. Másnap meglátogatta a községi előljáróságot s a szabadelvűpart vezérférfiait. Tegnap este nagyszabású bankett volt tiszteletére az Árpád vendégfogadó összes helyiségében.

— **A szarvasi társaskör közgyűlése.** A szarvasi társaskör f. évi november hó 22-én vasárnap délután 3 órakor a Pöl-féle volt jegyzői lakban rendkívüli közgyűlést tart. Azon t. ez. tagok, kik a névre szóló körözött meghívót bármilyen okból eddig nem kaphatták volna, tisztelettel kéretnek, legyenek kegyesek ez úton tudomást venni e gyűlésről, melynek feladata a kör feloszlása s vagyonának hova fordítása felett végleg határozni.

— **A szarvasi vadászársulat** f. hó 15-én körvádszátot rendezett a Kontur József birtokát képező káka pusztán, melyen 17 vadász 41 nyulat lőtt. A társulat második vadászatát f. hó 29-én Décsen tartja, mely szinte közepes vadászszákmányt kecsget.

— **Kitüntetés** Az ezredéves országos kiállításon két szarvasi iparos lett kitüntetve. A gépipar csoportban: B e h á n Soma, hasznos találmány s jó munkáért

felborultam az utcán a pocsolás kövezeten; amidőn harmadszor ellopták botomat a vendéglőben, ahol étkeztem (úgy, hogy utóljára alig kaptam már Réthynél megfelelő, hozzáillő botot); amidőn harmadszor találtam levezemben a legelegánsabb vendéglőjökben közmadzagot, és konyharuhadarabot, melyre a pincér mindenáron rá akarta fogni, hogy seiyemkendőnek darabja — mondom, amikor két hét lefolyása alatt mindezen keresztül estem, akkor szent fogadást tettem a magasságos ének, hogy egy év lefolyása alatt okvetlen megnősülök, nehogy a jövő alkalommal itt Pesten essék meg velem mindez. Óh, boldog családi élet; hol vagy, hadd vessen magam karjaidba... de pardon, itt nincs helye az érzégsnek.

Folytatom tehát az iskolájuk történetét.

Amint barátaim, a kormányférfiak, észrevették rajtam, a praedestinált agglégényen a családi élethez való csodálatos, rögtöni ragaszkodásomat, nem szüntek meg többé faggatni: hol változtam, miért változtam??

Röstelkedve vallottam be, hogy Szarvas, e kedves újonnan nyert kerület az oka mindennek, miközben elbeszéltem a velem történeteket.

Búsulva hajtottam le fejemet, hogy ilyesmit kellett kedves városukról elmondanom. Búsult a kormány nagygondu feje is.

De ime, az általános búsongás közepette esengő kacaj kíséretében kiálltja egy hang, a találekony közoktatásügyi miniszter hangja: „Megvan! megvan! a nagyszerű eszme!“

„Igen megvan! — folytatá csodálkozó kérdéseinkre ugyanaz — megvan, Szarvas fogja kapni jutalmul, szerencsétlen barátunk esetének emlékére az „agglégények iskoláját.“

kiállítási érmet: Hitz János jó munkáért elismerő oklevelet nyertek. Gratulálunk derék iparosaink eme kitüntetéséhez.

— **A gyulai adófelsőzlamlási bizottság** a folyó évben kivetett harmadosztályú kereseti adók ellen beadott fellebbezések tárgyalását Ladies György elnökle alatt folyó hó 13-án kezdte meg. A kincstár és magánfelek részéről a vármegye összerületéről beadott fellebbezések száma 500-on felül lévén, a tárgyalások hosszabb ideig fognak eltartani.

— **Ügyvédi vizsga.** Dr. Nagy Sándor városunk szülötte, az „Arad és Vidéke” napilap főmunkatársa a napokban kitűnő sikerrel tette le az ügyvédi vizgát Budapesten. Dr. Nagy Sándor irodáját Aradon már meg is nyitotta.

— **Kormányképviselő.** A helybeli főgymnasiumnál decz. 23-án lefolyó utóérettségizéshez a kormány Dr. Szlavik Mátyás, eperjesi akadémiai igazgatót nevezte ki biztosul.

— **Fényes bankett.** Tegnap este folyt le óriási felkesedés mellett az a 500 terítékű bankett, melyet gróf Csáky Albin Szarvas város képviselője tiszteletére az Árpád-szálló alsó helyiségeiben tartottak. A vacsorának értékét az osztatlan szeretet és nagyra-becsülés adta meg, mely minden pohárköszöntőben, s az azokat kísérő kitűnő felkesedésben nyilvánult. A vacsorával kapcsolatban fényes táncvizsgalomban folyt az „Árpád” szálló igazán díszes nagytermében, melyet a táncvizsgalomban nyitott meg, avatott föl s adott át a nagy közönség használatának.

— **Lelkésválasztás.** A múlt héten városunknak két szülöttjét érte az a szerencse, hogy hosszabb káplánkodás után nekik részül jutott egy-egy önálló parochia. Az egyik Povászay György, ki városunkban, Ót-Komlóson és legutóbb Békés Csabán volt s. lelkész. Őt a Dunántúl Veszprémmegyében választották meg lelkésznek, s már el is foglalta új állását. A másik Trnyik János, ki több éven át főt. Sárkány Sámuel, püspök, titkára volt. — Őt Pétmegye egyik jobb javadalmazású egyházában, Tápó-Szent Mártonban választották több pályázó közül. — Ószinte örömmel fogadjuk a hírt, s gratulálunk a már megérdemelt előlépéshez.

— **A fizetési meghagyások kibocsátása iránti kérelem 20 frtig bélyegmentes.** A pénzügyminiszter f. évi október 29-én 68588. sz. a. kelt rendeletével kimondotta, hogy a kir. bíróságokhoz fizetési meghagyás kibocsátása iránt szóbelileg előterjesztett kérelmet, ha a keresetbe vett összeg a 10 frtot meg nem haladja, tekintet nélkül, hogy felvételük-e a kérelemről jegyzőkönyv vagy nem, továbbá az ily kérelmekhez csatolt egyszerű másolatok is bélyegmentesek. Ily esetekben csak a határozati bélyeg rovandó le 20 kr. összegben. Ha pedig a fizetési meghagyás ellentmondással támadtatik meg, az ennek folytán keletkezett perben és a végrehajtási eljárásban a sommás perekre megállapított bélyegilletékek rovandók le akkor is, ha a fizetési

Néhány rövid szóval ecsetelte azután tervét a találcsony miniszter s rögtön előterjesztette megbeszélés végett az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatot — az agglégények iskolájáról.

Az újságokban fognak Önök, t. szarvasi ismerőseim, többet is ez új törvényjavaslatról olvasni, azért én csak a megokolást sugom meg Önöknek előre, melylyel a javaslatot az országgyűlés elé terjesztik s mely így szól: „Kétségtelen, hogy a mindinkább elharapódzó agglégénység ellen tenni kell. El kell küldeni a házasodni nem akarókat oly városba, hol a viszonyok lehetőleg jobban megítálatják az emberrel a nőlen életet. Ilyen város, mint több, s különösen egy igen eklatáns példát mutatja — Szarvas városa Békésmegyében.” stb.

Hát kell e még ennél több biztosíték, hogy megfogják Önök is kapni jutalmukat, a miért a kormány jelöltjét választották meg? Reméljenek, a törvényjavaslat törvényerőre fog emeltetni s akkor Szarvas városa kap egy olyan intézményt, amelynek csak a szarvasi hölgyek örülhetnek legjobban!

Addig is azouban legyenek türelemmel, s legyenek meggyőződve, hogy én — ha már miattam indult meg a dolog — legjobb tehetségem szerint oda fogok hatni, hogy a dolog mielőbb nyelbe ütessék.

Tehát: ad revidendum: agglégények iskolája!

Most pedig Tisztelt Szerkesztő Úr, még egyszer kérem, ha jónak látja, tegye nyilvánossá az újdonság örömhirt; ha nem, hát tartsa meg a maga számára szarvasi létem emlékéül.

Szerkesztő úrnak tisztelője

U-r.

meghagyás tárgya 20 frtot meg nem halad, éppen úgy, mint mikor az ügy a községi bíróságtól a járásbíróhoz elé vitetik.

— **Tanítói közgyűlés.** A helybeli tanító-egyesület múlt vasárnap a tagok részvétele miatt meg nem tarthatván tisztújító közgyűlést, tegnap d. u. 3 órakor gyűlt össze újból, hogy most a tagok számának figyelembe vétele nélkül ejtse meg a választást, s tartsa meg rendes közgyűlést. — A gyűlés lefolyásáról jövő számunkban számolunk be.

— **Sokra vihetik!** Prokob Jenő VIII. osztályú gymásiumi tanuló kárára f. hó 12-én a 117 számú lakásából egy czilinder aranyórát 30 frt értékben ellopott Tettes Bakator István és Oroszi Béla 13—14 éves iparos tanoncok. E fiatal gonosztevők egy bünszövetkezetet létesítettek. Már a múlt vasárkor több rendbeli lopásokat követtek el. Így Trhleczki Jánosné lemezdobáló komédiásnő sátrából ejnek idején a sátorponyva kivágása után Barta István és Barta Lajos társaikkal 2 drb zseborát loptak el. Barta István több rendbeli lopás miatt már előzőleg bírói vizsgálat alatt állott.

A Fővárosi Lapok új nyomdája. Budapesti tudósítónk írja, hogy a Fővárosi Lapok, Porzolt Kálmán napilapja e héten nagy és örvendotes változáson ment át: annyira megerősödött immár, hogy átköltözhetett — saját nyomdájába. Mi magunk tudjuk legjobban, hogy milyen jelentős haladás ez egy lap életében, s a közönségnek mekkora pártolása szükséges ahhoz, hogy egy újság nagy áldozatokkal berendezhesse a saját nyomdáját. A lap külső képe is rögtön megváltozik: betűi szebb vagásuak, papírosa jobb, nyomása tisztább lesz: a közönségnek egygyel több oka lesz, hogy annál jobban ragaszkodjék kedves lapjához. Örülünk ennek a híreknek, hogy egy lap megizmosodásának, előrehaladásának ilyen fényes tanujelét adja, hogy a közönség is mindjobban kitünteteti szeretetével, s hogy azt a sovíniszts magyar politikát, melyet a lap programjával kifizűtt, s dicséretre méltó állhatatossággal hirdet, a nemzetnek mind nagyobb rétege ismeri el első rendű szükségnek. Porzolt Kálmán, a Fővárosi Lapok szerkesztője — mint értesítünk — a jövő hó elsejétől a maga tulajdonába veszi a lapot, hogy azontúl annál függetlenebb, szókimondóbb hírdetője legyen becsületes, szabad gondolkodásu, nemzeti politikájának. Nem mivelünk fölösleges dolgot, ha nra hangsulyozzuk, hogy a Fővárosi Lapok társzarovatóban a legjelesebb magyar szépirok neveivel találkoztunk, s minden egyes rovatában az események hű és pontos krónikásai olyan előkelő, irodalmi hangon szólnak felénk, hogy igazán méltó arra a névre, a melyen mindenütt ismerik: a magyar úri családok lapja. Jegyezzük meg, fel azok számára, akik a lapot talán nem ismerik eléggé, hogy a Fővárosi Lapok előfizetése negyedévre 3 frt 50 kr; s hogy mutatóvány-számokat mindenkinek szivesen küld a kiadóhival. [Budapest, IV., Ferenciek-tere 4. sz.]

A kiállítás látogatása. A kiállítás bezárása után nem lesz érdekelen egy pillantást vetni a kiállítás látogatottságának statisztikájára. A kiállításnaphosszesen 2928946 napijegyes látogatója volt. Az 1895. évi országos kiállítás összesen 1,708,037-én tekintették meg. Az egyes hónapok statisztikája az 1895. évivel összehasonlítva a következő: 1896 ban: Májusban 461,733, júniusban 555,634, júliusban 429,412, augusztusban 447,342, szeptemberben 478,860, októberben 435,964. — 1885 ben: májusban 333,123, júniusban 333,183, júliusban 210,572, augusztusban 297,753, szeptemberben 317,578, októberben 259,419. E szerint a júniusi hónap gazdagította a kiállítási statisztikát s a jegyvállalat pénztárát a legfényesebb tételekkel, a mi annak tudható be, hogy a júniusi ünnepek gyakorlatok a legnagyobb vonzerőt a vidékre. Ezt igazolja az is, hogy a legnagyobb számú látogatója 62,267. június 7-én, tehát a hódoló díszelvonulást megelőző napon volt a kiállításnak. Október hónapban tették a számláló gép kiállói a legkevesebb fordulatot s ebben az esős kellemetlen hónapban volt a leggyengébb látogatottságu nap is: október 16-ika, a mikor a szakadó eső miatt csak 3806 fizető látogató lépett az országos kiállítás területére. Szombaton, október hó 31-én 11,896, vasárnap, e hó 1-én 23,527 napijegyes látogató tekintette meg az ezredéves kiállítást.

— **Elvi határozat gyapjuszállítási ügyben.** Egy a juhtenyésztő gazdákat is bizonyára érdeklő pörben hozott ítéletet a minap a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék felebbezési tanácsa. Egy budapesti cég ugyanis a hatodik kerületi járásbíróhoz, mint kereskedelmi bíróság előtt beperelte volt e Magyar Királyi Államvasutakat, amiért ezek a gyapjuszállításmányra nem terjesztették ki az állati szőr szállítását megillető kedvezményes díjszabást. A cég 33 forint 66 krajczár tőke és járulékaik iránt pörölte a vasutakat. A járásbíró megítélte felperesnek követelését, de az ügy felebbezés útján a kereskedelmi és váltótörvényszék elé került, a mely az első bíróság ítéletét megváltoztatja s a felperest keresetével elutasítja. A megokolás kiemeli,

hogy az alperesnek igaza van, a mikor a vasuti díjszabásra hivatkozva azt állítja, hogy az állati szőrre nézve engedélyezett díjkedvezmény a gyapjura nem alkalmazható. A közönséges életben és forgalomban — folytatja a megokolás — a hol a gyapju is, meg a szőr is árukként szerepelnek, senki sem nevezi a gyapjút szőrnek és az állati szőrre vonatkozó valamely jogügylet megkötése iránt tesz ajánlatot, nem gondol arra hogy a kikötés hatálya a gyapjura is kiterjedjen. — A díjszabás kiegészítéseképpen kiadott pótlék is a magyarázat mellett bizonyít s így a törvényszék kénytelen volt megváltoztatni az elsőfoku bíróság ítéletét.

Egy kitűnő háziszor, mely bátran foglalhat helyet a legelőkelő gyógyszer-különlegességek közt, a Brázay-féle sósborszesz. Soha senki se tette nevét oly népszerűvé Európában egy hasonló szer feltalálása által, mint Leo Vilmos a sósborszesz első készítője és Magyarországon Brázay Kálmán, ki a sósborszeszt hazánkba bevezette. E szernek nem szabadna hiányzani egyetlen háztartásból sem. Jó ez fül-, szem-, fog- és torokbaj ellen megzűnteti a szagot, fejfájást, migránt, a legjobb hajmosó szer, eltávolítja a kitéget, pöröndést és a bőrnék egyéb rendellenességeit; kitűnő hatása van a gyenge szemre és tudvalevő, hogy e szer mentette meg Kossuth Lajos nagy hazánkfianak szemévilágát 1877 ben. Az orvosok négytőleképpen használják és bedörgölésre, borogatásra, belsőleg és massagera is, mely utóbbira különösen dr. Lőrinczi és vele együtt más előkelő orvosok melegen ajánlják. E szer minden nagyobb fűszerkereskedésben kapható, de ajánlatos a gyenge utánzatok elkerülése céljából csak olyant előigadni, melynek vignettáján Brázay háza alatt a 19. vagy 20. szám mint a védjegy száma látható és melynek palackjai és kupakjai Brázay cégfeliratával vannak öntve.

Hivatalos közlemény.

20404 ikt. Békésvármegye alispjától.
1896

A járási főszolgabíróknak és Gyula város polgármesterének.

Minthogy a közönség hizósértés szükségletét ezen időben szokta beszerezni és megszűnven a csürhézés, nem kell tartani attól, hogy a sertésvész ezután terjedni fog, megengedem, hogy oly községekben, hol a sertésvész teljesen megszűnt és ennélfogva a zárlat feloldás megtörtént, a heti piacokra a község és határbeli sertések adás-vétel végett felhajthassanak.

Más községekből sertéseknek a hetipiaczra való szabad felhajtása tilos. Ezekre vonatkozólag akként rendelkeztem, hogy ezen sertések, melyek más község vagy idegen vármegye területéről hatósági engedély mellett vagy teljesen vészmentes helyről engedély nélkül szállítottak a községbe a piacra csak az esetben hajthatók fel ha a 28 napi elkülönítést és állatorvosi megfigyelést azon községben melybe felhajtottak, mint egészségesek kiállottak és állatorvosilag egészségeseknek találtattak.

Megjegyzem, hogy sertésvészszel fertőzött községekben a sertések adás-vétele ezentúl és csupán a f. évi szept. hó 5-én 15877-iki számmal kiadott rendeletemben jelzett módozatok mellett szabad.

Vagyis 1., az adás-vétel és szállítás csupán teljesen vészmentes udvarokból és csak ugyanazon község területén eszközölhető.

2., minden adás-vétel a község előjáróságának előzetesen bejelentendő.

3. Az állatorvos által egészségeseknek talált állatok elszállítása mindenkor kocsin eszközölendő.

Felhívom tisztelt czimeteiket, hogy ezen rendeletemet a községek előjáróival azonnal közöljék és a legszelesebb körben tegyék közhírré.

Gyula, 1896. nov. 17-én.

Dr. Fábry Sándor s. k.
alispán

Irodalom.

— **Vallási küzdelmek sora.** Magyarország történetének legmozgalmasabb korszakait képezik II. Mátyás király uralkodásának évei. A vallásáharok ebben a korszakban törnek ki a legnagyobb erővel. A mindinkább elterjedt és gyökeret vert protestántizmussal szemben a felébredt katolikus szellem, az ellenreformáció, hosszas előkészület után felveszi a harcot és céljaira elhasználja a szellemi erő és külső hatalom minden

eszközét. Első célja az volt ennek az ősi katolikus vallás visszaállítása címén megindított mozgalomnak, hogy az előző évtizedekben hosszú és keserves küzdelem, véres háborúk által kivívott és békeszövetségek által megpecsételt szabadságjogokat a protestánsoktól elkobozzák. Miután ezeket a protestánsok szabad vallásgyakorlatát és személyi jogait biztosító törvényeket az országgyűlésen megváltoztatni nem tudták, a hatalom eszközeit arra használták fel, hogy ezen törvényeknek végrehajtását mindenáron megakadályozzák. Napirenden voltak a vallásbörgatások, a templomok elfoglalása, ezzel kapcsolatban nagyon természetesen a véres összeütközések, mészárlások. A katolikusok olyan vehemenciával fogtak hozzá az ellenreformáció végrehajtásához, hogy a polgárháború kikerülhetetlen volt. A szellemi és társadalmi téren a vitézkedő jezsuiták vitték az első szerepet. De ezek jóformán csak előfutárjai, kvártélymesterei voltak a nagy katolikus császár hadseregének, mely valóságos kereszties hadjáratra indult Magyarország ellen, melynek nagyobb része ekkor protestáns vallású volt. Így történt, hogy már nem is annyira a hitvallás, mint az ország

függetlensége és alkotmányos szabadsága forgott vesztélyben. Így lett aztán a vallás címén megindított háborúból szabadságharc és nemzeti ügy az idegen, a német császár ellen, kitől a magyarok nem csak vallásuk szabad gyakorlatát, hanem magát a magyar nemzeti ügyet féltették. A protestánsok és általában a nemzeti ügy mellett küzdő magyarok a független, magyar és túlnyomó részben protestáns Erdélytől, az erdélyi fejedelmek pedig többnyire külföldi protestáns fejedelmi szövetségeiktől kaptak fegyveres támogatást. A protestáns és nemzeti ügy védelme ebben a korszakban Bethlen Gábor erdélyi fejedelem nevéhez fűződik. Ezeknek a hosszú, a nemzet erejét, véréit, vagyonát emésztő küzdelmeknek, a szomorú emlékeztető vallásbörgatások történetét írja le fiatal történetíró gardánk egyik legtehetségesebb, tudós tagja Angyal Dávid. Az Atheneum részvénytársaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tizkötetes nagy mánkának (milleniumi kiadás). VI. kötetében: „Magyarország története II. Mátyástól III. Ferdinándig, 1608-1657”, a melyből most kerül könyvpiacra a legújabb kiadott 88. és 89. füzet. Ezekben a füzetekben le van írva

Báthory Gábor uralkodása, az 1613-iki országgyűlés, Bethlen Gábor uralkodásának kezdete; és erre a korszakra vonatkozólag számos képes ábrázolat, azon korbéli arckép díszesíti a füzeteket. Bethlen Gáborról két egykorú metszet után készült arcképet találunk, ugyancsak közölve van legerősebb ellenfelének Forgách Zsigmondnak arcképe is szintén egykorú metszet után. Mint igen értékes műmelléletek vannak a füzetekhez csatolva. „X. Károly Gusztáv svéd király találkozása II. Rákóczy Györggyel”. Egykorú rézmetszet Dahlberg E. svéd tábornoki főnök felvétele után, „Zrinyi Miklós a költő” Thomas János egykorú rézmetszete után, melynek egyetlen eredeti példánya gróf Apponyi Sándor birtokában van; „Weisz Mihály halála” régi olajfestmény után, mely az ezer éves országos kiállításán is látható volt. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden héten egy-egy füzetet kapnak.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKES ANTAL.

Társ-szerkesztő: MIHÁLYI JÓZSEF.

H I R D E T É S E K.

Védjegyszám 19. 20.

Általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-tüntetett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánszónak lévén az utóbbi időben kitéve, eihatóroztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz

Általánosan elismert kitűnő háziszser; különösen a bedörzsölés kenő-gyúró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, amennyiben a fogak fenyét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, fejkorpák képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr

Brázay Kálmán,

Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 23. szám

Kaphatók: Komlóvszky János, Mikolay Pál, Nyácsik S. utóda, Réthy Sándor, Kmetz M. uraknál.

Eladó

a néhai Paál Jó-zsefné úrnő hagyatékát képező 1281 számú ház közel a piacshoz. 22 hold szántó-föld új épülettel, a berényi út melletti ugarokon.

Értekezhetni lehet Dr. Szlovák Pálnál.

Nádházi János, koporsó és temetkezési intézete Szarvason.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét magnagyobbított

érecz- és fakoporsó

raktáromra felhívni, melyet ezuttal temetkezési vállalatá alakítottam át. Elvállalom a legegyszerűbb és legdiszesebb temetések rendezését a legjutányosabb árban. Raktáron tartok temetésekhez koszorúkat is. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Nádházi János,

érecz- és fakoporsó raktáros
SZARVASON.

Az üzlet a Molnár-féle iskolával van szemben.